

ĆWICZENIE

A gdyby tak być drzewem? Piszemy notkę biograficzną

Podczas ćwiczenia uczniowie i uczennice sporządzają notkę biograficzną wybranego drzewa w okolicy. Ćwiczenie ma na celu trening umiejętności tworzenia krótkich wypowiedzi pisemnych oraz korzystania z rzetelnych źródeł, ale także uważności na świat przyrody. Uczniowie i uczennice mają szansę poznać lokalne środowisko i pobudzić w sobie ciekawość do jego odkrywania.

OPRACOWANIE: Katarzyna Dytrych, Ida Miczke

CZAS TRWANIA: 25 min

POZIOM NAUCZANIA: klasy IV–VIII szkoły podstawowej

PRZEDMIOT: język polski

Cele zajęć:

- ćwiczenie sporządzania notatek na podstawie źródeł
- ćwiczenie wyszukiwania rzetelnych źródeł
- nauka tworzenia notki biograficznej
- poznanie lokalnego środowiska przyrodniczego

Kryteria sukcesu:

- wiesz, jak sporządzić notatki na podstawie źródeł
- potrafisz znaleźć rzetelne źródła wiedzy i z nich skorzystać
- potrafisz stworzyć krótką notkę biograficzną
- poznasz lokalne środowisko przyrodnicze

Kluczowe zagadnienia: notka biograficzna, drzewa, historia, rzetelne źródła

Formy i metody pracy: rozmowa, praca w grupach, refleksja

Środki dydaktyczne potrzebne do przeprowadzenia zajęć: papier, przybory do pisania

Związek z podstawą programową:

- klasy IV–VI: III.2.4; IV.3, 7
- klasy VII–VIII: IV.1

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Zaproś uczniów do rozmowy na temat notki biograficznej. Omów cechy, jakimi powinna się charakteryzować dobra notka biograficzna.
2. Następnie zaproponuj uczniom i uczennicom samodzielne stworzenie niekonwencjonalnej notki biograficznej drzewa. Możesz wykorzystać poniższe wprowadzenie:

Wszyscy mamy swoją historię. Na półkach bibliotek możemy znaleźć wiele książek biograficznych opisujących znane osoby – wydarzenia z ich życia i ważne procesy historyczne, które na nie wpłynęły. A gdybyśmy tak stworzyli notki biograficzne różnych drzew? Są one cichymi świadkami historii i naszej codzienności.

Zastanówcie się, jak może wyglądać biografia drzewa. Czy wydarzenia ważne dla nas, ludzi, będą ważne także dla niego? Wybory do parlamentu, przyznanie literackiej Nagrody Nobla czy otwarcie lokalnego centrum kultury to wydarzenia istotne przede wszystkim w świecie ludzi. Co zatem będzie ważne dla drzewa?

Podziel uczniów i uczennice na kilkusobowe grupy i zaproponuj im napisanie notki biograficznej drzewa, które jest waszym sąsiadem lub sąsiadką.

Pytania pomocnicze:

- W jakim wieku jest wasze drzewo? Możecie użyć tabel, które pomagają określić wiek drzewa na podstawie pierśnicy.
- Jak myślicie, skąd się tu wzięło? Czy ktoś je posadził, czy może wyrosło z nasiona? Gdzie może rosnąć drzewo rodzic?
- Zastanówcie się, co drzewo widziało na różnych etapach swojego wzrostu. Spójrzcie na okolicę z perspektywy kilkunastocentymetrowej siewki, jak i dwumetrowego drzewa.
- Co się działo w okolicy drzewa na przestrzeni lat? Szukajcie nie tylko wielkich wydarzeń, lecz również codziennych, choć ważnych drobiazgów (np. założenie okolicznej rabaty, umieszczenie w pobliżu budki dla ptaków, budowa bloku kilkadziesiąt metrów dalej itp.).
- Co jeszcze ważnego działo się w tym czasie? Zwróćcie uwagę na aspekty środowiskowe, np. susze, powódzie, wyjątkowo wczesną wiosnę lub zimę, wyjątkowo ciepły lub zimny rok (średnia temperatur).
- Co ważnego wydarzyło się na świecie, co mogło mieć wpływ na drzewo? Na przykład wybuch wulkanu (nawet bardzo daleko!).
- Jakich wydarzeń historycznych drzewo było świadkiem? Czy któreś z nich miały na nie istotny wpływ?
- Czy jakieś zmiany w prawie wpłynęły na wybrane przez was drzewo lub jego okolicę?

Niech każda grupa rozpocznie pracę od sporządzenia sumiennej notatki w oparciu o znalezione informacje. Poproś grupy o skorzystanie ze źródeł (książek, czasopism, internetu), uczulając uczniów na to, by były rzetelne. Pod notką powinna się znaleźć bibliografia zawierająca wszystkie wykorzystane źródła.

3. Poproś uczniów o podzielenie się pracami na forum klasy. Podkreśl wartość poznawania świata przyrody wokół nas i zachęć do wykorzystywania kreatywnych metod w tym procesie.

Materiał powstał w ramach projektu współfinansowanego ze środków Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) oraz w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Materiał wyraża wyłącznie poglądy autorów i autorek i nie może być utożsamiany z oficjalnym stanowiskiem Deutsche Bundesstiftung Umwelt i Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydawca: Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej

Rok publikacji: 2025